

Vergaderjaar 2011–2012

33 338

Interparlementaire conferentie Gemeenschappelijk Landbouwbeleid

D /Nr. 4

VERSLAG INTERPARLEMENTAIRE CONFERENTIE GEMEENSCHAPPELIJK LANDBOUWBELEID TE KOPENHAGEN OP 7 EN 8 JUNI 2012

Vastgesteld 11 juli 2012

Op 7 en 8 juni 2012 vond de interparlementaire conferentie van landbouwcommissievoorzitters in Kopenhagen over het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid 2014–2020. De conferentie werd georganiseerd door het Deense parlement (Folketinget) in het kader van het Deense EU-voorzitterschap (januari 2012-juni 2012). Deze conferentie werd bijgewoond door parlementaire delegaties uit de volgende Lidstaten: Denemarken, Oostenrijk, België, Bulgarije, Cyprus, Tsjechië, Estland, Finland, Frankrijk, Duitsland, Hongarije, Ierland, Italië, Letland, Litouwen, Luxemburg, Malta, Polen, Portugal, Roemenië, Slowakije, Spanje. Ook een vertegenwoordiging van het Europees Parlement was aanwezig. Het Tweede Kamerlid de heer Van Gerven en het Eerste Kamerlid mevrouw Faber-van de Klashorst vertegenwoordigden de Nederlandse parlementaire delegatie.

Opening conferentie

De conferentie werd geopend door de Deense voorzitter van de landbouwcommissie van het Deense parlement. Daarna was het woord aan de Deense minister van Landbouw, mevrouw Gjerskov. De Deense landbouwminister benadrukte in haar speech de «green transition» in het toekomstige Landbouwbeleid. Een verdere verduurzaming en vergroening achtte zij van groot belang. Door de landbouw te verduurzamen zou het landbouwbeleid ook concurrerender worden ten opzichte van andere landen. Ook de stimulering van innovatie is in dit opzicht van belang. Tevens stelde zij dat het GLB meer vereenvoudigd zou moeten worden. De Deense landbouwminister stelde dat dit de eerste hervorming van het GLB was waarbij het Europees Parlement ook medezeggenschap heeft. Zij gaf aan dat het niet eenvoudig is, gezien de verschillende standpunten tussen de Lidstaten, om in de Landbouwraad tot een uniforme vergroening van het landbouwbeleid in de eerste pijler te komen. «One size does not fit all». Derhalve wordt gezocht naar flexibilisering van de vergroeningsmaatregelen. Ook wordt er thans over nagedacht om naast

de door de Europese Commissie voorgestelde vergroeningsmaatregelen (permanent grasland, gewasrotatie en 7% van het landbouwareaal voor ecologische doeleinden te bestemmen) een duurzaamheidscertificeringssysteem in te stellen. Daarnaast gaf de Deense minister van landbouw aan dat een vereenvoudiging van de regelgeving betreffende het GLB een belangrijk punt is voor het Deense voorzitterschap.

Reactie parlementaire delegaties:

De Italiaanse parlementaire delegatie drong aan om haast te maken met de onderhandelingen inzake het GLB zodat het voor de boeren duidelijk is waar zij aan toe zijn. De Oostenrijkse parlementaire delegatie benadrukte dat er in de tweede pijler van het GLB (plattelandontwikkeling) ruimte moet zijn voor innovatie, versterking van de concurrentiekracht en goede opleidingen. Dit laatste werd door de Deense landbouwminister beaamd. Ook werd door de Oostenrijkse delegatie een Europees actieplan voor biologische landbouw bepleit en werd nog eens benadrukt dat er voldoende budget voor het GLB beschikbaar moet zijn om aan de nieuwe doelstellingen van het GLB te voldoen. De delegatie van het Europees Parlement benadrukte dat de verdeling van de directe betalingen tussen de Lidstaten evenrediger moet zijn. Tevens gaf deze delegatie aan het niet eens te zijn met de maatregel van de Europese Commissie om 7% van het landbouwareaal te bestemmen voor ecologische doeleinden. Dit zou ten koste gaan van de voedselvoorziening, dat ook een belangrijke doelstelling van het GLB is.

De Finse delegatie vroeg om de koppeling van de directe betalingen aan de productie voor Finland in stand te houden gezien onder meer de klimatologische omstandigheden in Finland. De Deense minister van Landbouw gaf te kennen niet voor een koppeling te zijn; de marges die hiervoor zijn in het kader van regelgeving van de Wereldhandelsorganisatie zijn klein.

Reactie Nederlandse delegatie:

Het Eerste Kamerlid Faber-van de Klashorst benadrukte dat Nederlandse bedrijven een vaak veel kleinere schaal hebben, dan de andere Europese agrarische bedrijven. Dit is een nadeel, daar de basispremie bepaald wordt door het aantal hectaren.

Ook benadrukte het lid Faber-van de Klashorst het gelijkheidsprincipe i.p.v. het proportionaliteitsprincipe voor alle lidstaten met een hectarebetaling boven het EU-gemiddelde moet worden toegepast, zodat alle lidstaten met een bovengemiddelde vergoeding op vergelijkbare wijze meebetalen aan de herverdeling.

Tevens benadrukte het Eerste Kamerlid dat Nederland ondanks haar kleine oppervlak het een na grootste exportland is betreffende de agro- en foodsector. De Nederlandse agrarische sector is van hoog nivo, mede bewerkstelligd door de Universiteit Wageningen en de innovatieve praktische instelling van de Nederlandse agrariër. De praktijk laat zien dat innovatie loont. Het is dan ook van belang volgens Eerste Kamerlid Faber-van de Klashorst om investeringen in innovatieve productiemethoden via doelgerichte betalingen te ondersteunen. Deze zouden integraal onderdeel moeten uitmaken van een Europees keuzemenu van de vergroeningsmaatregelen.

Het huidige voorstel om 7% natuurbraak toe te passen is volgens het lid Faber-van de Klashorst voor een klein land als Nederland nadelig.

Tevens wees Eerste Kamerlid Faber-van de Klashorst erop dat door de stijgende vraag naar voedsel, de vraag naar vruchtbare landbouwgronden zal toenemen. Het is daarom ook van belang om op een efficiënte wijze daarmee om te gaan. Daarom dient innovatie volgens mevrouw Faber-van de Klashorst binnen de agrarische sector gestimuleerd te worden.

Het Tweede Kamerlid, de heer Van Gerven, wees op de aangenomen moties in de Tweede Kamer in relatie tot het Meerjarig Financieel Kader in relatie tot het GLB. Daarbij wees hij erop dat er een meerderheid in de Tweede Kamer is om bij de onderhandelingen inzake het GLB in te zetten op de directe inkomenssteun (eerste pijler) in plaats van op plattelandsontwikkeling (tweede pijler). Tevens gaf het lid van Gerven aan dat er in de Tweede Kamer een meerderheid van mening is dat het budget voor de Europese landbouwfondsen en cohesiefondsen moeten dalen ten gunste van onderzoek en innovatie. Tevens wees het lid Van Gerven erop dat de Tweede Kamer zich heeft uitgesproken voor ontkoppeling van de directe betalingen van de productie.

De Deense landbouwminister gaf te kennen dat het Meerjarig Financieel Kader in relatie tot het GLB niet door de landbouwministers besproken zal worden maar door de regeringsleiders tijdens de Europese Raad.

Presentaties over melk en biologische landbouw

De voorzitter van de Deens «Dairy Board» heer Madsen hield een presentatie over het zijn van een melkveehouder en de mogelijkheden en belemmeringen daarbij in het kader van het GLB.¹ Hij concludeerde dat er een zachte landing m.b.t. het afschaffen van het melkquota systeem moet zijn, hij riep op om de regels voor de cross compliance te vereenvoudigen, niet in te stemmen met de voorstellen van de Europese Commissie mbt een flat rate en te streven naar een WTO-akkoord en een gelijk speelveld in Europa voor de melkveehouders.

De Poolse delegatie riep juist op tot een handhaving van het huidige melkquotasysteem gezien de prijsfluctuatie inzake de melkprijs. De heer Madsen gaf echter aan dat Denemarken als exporterend land van melk juist behoefte heeft aan de afschaffing van het melkquotasysteem daar het EU-quotum niet volgemolken wordt.

De heer Joergensen, eigenaar van een biologische boerderij, gaf een presentatie over biologische landbouw.² De Oostenrijkse en Belgische delegatie vroegen of er ook een Europees actieplan inzake de biologische landbouw gemaakt kan worden. De heer Joergensen gaf aan dat hij behoefte heeft aan uniforme richtsnoeren voor biologische landbouw. Na de presentaties werd een bezoek gebracht aan de biologische boerderij in Aarstidene. Daar kregen de parlementaire delegaties een rondleiding op de boerderij.

Het GLB en ontwikkelingslanden

Op de conferentie hield professor Alan Matthews van het Trinity College in Dublin een presentatie over de invloed van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid op de ontwikkelingslanden.³ Zijn conclusie was dat er de volgende aanpassingen nodig zijn mbt het GLB om het Europese landbouwbeleid beter te laten zijn voor de ontwikkelingslanden:

- er zou een verdere reductie van tarieven en speciaal voor de hogere tarieven moeten komen na de Doha-ronde
- er zou voortgaan met het afbouwen van de exportsubsidies na 2013.
- De directe betalingen in de eerste pijler van het GLB zouden doelgericht moeten zijn.
- Interventiemaatregelen in het GLB zouden – behalve in tijden van crisisinterventie – afschaft moeten worden.
- Biofuel mandaten zouden herzien moeten worden.

Reactie van parlementaire delegaties:

De Duitse parlementaire delegatie merkte op dat regionalisering en niet globalisering het beste is voor het landbouwbeleid in de ontwikkelingslanden. De heer Matthews gaf als reactie hierop dat ontwikkelingslanden

¹ Zie voor powerpoint presentatie van de heer Madsen:

<http://www.presidency.dk/documents/8-chairpersons-meeting-for-agriculture-and-environment-commi/power-points-and-speeches/>

² Zie voor de powerpoint presentatie van de heer Joergensen:

<http://www.presidency.dk/documents/8-chairpersons-meeting-for-agriculture-and-environment-commi/power-points-and-speeches/>

³ Zie voor de powerpoint presentatie van de heer Matthews:

<http://www.presidency.dk/documents/8-chairpersons-meeting-for-agriculture-and-environment-commi/power-points-and-speeches/>

in het kader van voedselzekerheid en gezien de onzekere klimatologische omstandigheden in deze landen altijd willen handelen met westerse landen.

Reactie Nederlandse delegatie:

De heer Van Gerven gaf aan dat een meerderheid van de Tweede Kamer de Nederlandse regering gevraagd heeft de Europese Commissie te verzoeken om een impactassessment inzake de consequenties van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid voor de ontwikkelingslanden. Een vertegenwoordiger van de Europese Commissie die aanwezig was, mevrouw Naesager (afdelingshoofd DG AGRI) stelde dat er een impact analyse is gemaakt. Tevens stelde zij dat er meer dan een jaar geleden een Mededeling is verschenen over voedselzekerheid en ontwikkelingslanden van het DG Ontwikkelingssamenwerking welke momenteel nog besproken wordt. Tevens stelde mevrouw Naesager dat er geregeld wordt gesproken met de ngo's over het ontwikkelingsbeleid in relatie tot het GLB.

Vergroening van het GLB

De vertegenwoordiger van de Europese Commissie, afdelingshoofd DG AGRI mevrouw Naesager, gaf aan dat voor een legitimatie van het GLB een verdere verduurzaming van het GLB van belang zijn. Klimaatactie en vergroening zijn belangrijke elementen in het nieuwe GLB. Daarbij hebben ngo's erop aangedrongen om de vergroeningsmaatregelen in de eerste pijler van het GLB ambitieuzer te maken dan de reeds bestaande cross compliance maatregelen in deze pijler. Mevrouw Naesager onderstreepte overigens het belang van de betrokkenheid van de nationale parlementen bij deze hervorming en stelde dat sinds de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon de nationale parlementen meer zeggenschap hebben; in het kader van de subsidiariteitstoets heeft de Europese Commissie 4 reasoned opinions ontvangen wat relatief gezien weinig is op een dergelijk groot voorstel.

De Deense minister van Milieu, Auken, stelde dat de biodiversiteit achteruitgaat en ook de klimaatomstandigheden niet beter worden. Een transitie naar een groene economie acht zij noodzakelijk. Derhalve pleitte zij voor een GLB dat gericht is op hoogwaardige technologie én biologische, kwalitatieve productie. Zij ziet landbouwers als goede natuurbeheerders en leveranciers van publieke goederen.

De heer Pesonen, secretaris-generaal van Copa-Cogeca, wees erop dat de vergroeningsvoorstellen administratieve lasten veroorzaken en wees erop dat de vergroeningsmaatregelen die thans in de tweede pijler bestaan opgenomen kunnen worden in de eerste pijler van het GLB. De vergroeningsmaatregelen treffen met name de grote agrarische bedrijven. Voor Copa-Cogeca is voedselzekerheid naast duurzaamheid een belangrijk aspect van het GLB.

Europarlementariër Joergensen, vice-voorzitter van de Milieucommissie van het Europees Parlement, benadrukte de verdere verduurzaming van het GLB. Hij was kritisch over het huidige GLB en het daarvoor beschikbare budget. Hij zette kanttekeningen bij door de Europese Commissie voorgestelde gewasdiversificatie. Hij stelde voor gewasrotatie voor en kon zich niet vinden in het Europese Commissievoorstel om drie verplichte gewassen te hebben. Verder vroeg hij zich af of nu permanent grasland tot 2014 moet worden ingevoerd er nu juist geen andere bestemming voor de grond wordt gevonden door de boeren. Tevens zette de heer Joergensen vraagtekens bij het percentage van 7% bij de ecologische focusgebieden. Hij vroeg zich af waarom dit 7% moet zijn en waarom niet meer? Tevens pleitte de heer Joergensen ervoor om het mogelijk te maken dat de limiet van het overdragen van budget uit de eerste pijler naar de tweede pijler wordt opgehoogd.

Daarnaast meldde de heer Joergensen stelde hij dat diertransport voor hem ook een belangrijk punt is en dat 1,3 miljoen handtekeningen tegen diertransport ingediend zijn bij de Europese Commissie.

Reacties parlementaire delegaties:

De Zweedse delegatie wees de Europese Commissie erop dat de huidige vergroeningsmaatregelen, zoals voorgesteld door de Europese Commissie, administratieve lasten met zich meebrengen. De Franse delegatie merkte op dat verduurzaming niet hetzelfde is als vergroening en vroeg de Europese Commissie meer aandacht te hebben voor de leefbaarheid van het platteland en de sociale aspecten. De Belgische delegatie merkte op dat de vergroeningsmaatregelen ook van toepassing moeten zijn op de kleine boerenbedrijven in plaats van deze uit te zonderen zoals de Europese Commissie heeft voorgesteld. Tevens vroeg de Belgische delegatie zich af of bij de maatregel om 7% van het landbouwareaal te bestemmen voor ecologische doeleinden rekening wordt gehouden met de inspanningen die hiertoe in het verleden verricht zijn. De vertegenwoordiger van de Europese Commissie mevrouw Naesager stelde dat dit het geval is.

De Britse delegatie benadrukte dat de boeren goed bij de vergroeningsmaatregelen betrokken moeten worden. De Luxemburgse delegatie benadrukte de vergroeningsmaatregelen in de tweede pijler thuishoren en niet in de eerste pijler van het GLB. De Luxemburgse delegatie vroeg zich af of de door de Europese Commissie voorgestelde vergroeningsmaatregelen in de eerste pijler van het GLB voldoende doelgericht kunnen worden uitgevoerd. De Luxemburgse delegatie pleitte er daarom voor om het budget van de tweede pijler te vergroten en daar de vergroeningsmaatregelen in onder te brengen. De vertegenwoordiger van de Europese Commissie wees erop dat het onderbrengen van de vergroeningsmaatregelen in de tweede pijler van het GLB lastig is. Een vergroening van de eerste pijler wordt vanuit goede efficiënte besteding van het EU-budget gewenst gevonden en ook de WTO regels maken dwingen ertoe om de eerste pijler niet alleen in te zetten op de directe inkomstensteun van de eerste pijler van het GLB.

Reactie Nederlandse delegatie:

Het Eerste Kamerlid mevrouw Faber-van de Klashorst benadrukte dat er een roep uit de samenleving is, voor het verbeteren van dierenwelzijn. Dierenwelzijn zou derhalve een onderdeel uitmoeten maken van het keuzemenu voor vergroeningsmaatregelen in de eerste pijler. Daarnaast wees Het Eerste Kamerlid mevrouw Faber-van de Klashorst op diertransport. Zij wees op goede handhaving van de bestaande maatregelen met betrekking tot diertransport. Zij kreeg daarin bijval van de Zweedse delegatie.

De heer Van Gerven wees erop dat de Tweede Kamer een motie heeft aangenomen om de eerste pijler van het GLB te vergroenen en om tot een keuzemenu tot vergroening te komen in de eerste pijler van het GLB. Het Tweede Kamerlid de heer Van Gerven gaf aan dat de Tweede Kamer geen voorstander is van de door de Europese Commissie voorgestelde verplichte vergroeningsmaatregelen. Tevens wees het Tweede Kamerlid Van Gerven erop dat Tweede Kamer moties heeft aangenomen die weidegang en landschapsbeheer als belangrijke elementen van de

vergroening van de eerste pijler van het GLB zien. Het Tweede Kamerlid de heer Van Gerven benadrukte dat boeren een belangrijke rol spelen in het beheer en onderhoud van het landschap.

De delegatie,
Faber-Van de Klashorst
Van Gerven

De griffier van de delegatie,
Buning